

v mesto podati. Domu iti se preobleči, mi je bilo preveč od rok, zato sem pa namenil k tebi sèm priti, in te prositi, da mi za dobro uro svojo obleko posodiš, da brez vsega zadržka svojo reč odpravim“.

Z veseljem privoli in v malih minutah Brte jo naprej proti mestu maha, pride v Kandijo; omenjenega moža ni domá, toraj pa njegovi ženi list podá in pristavi: „Tù noter vam gospod N. breskev pošlje in vas lepo pozdravlja.“ „Lepa hvala! že dobro“ — odgovori ona in Brte se spet k sošolcu vrne, se preobleče, počije in jo na to sam sebi se smeja prav junaško nazaj proti gradu reže.

Ob štirih popoldne dá že napovedati, da je svoje opravilo dovršil in da pričakuje kakega družega ukaza. Grajšak hipoma iz sobe pride in vpraša spehanega Brteta, kako da se mu je poneslo? Vse pové ob kratkem. Grajšak ga smeja pohvali, mu polič vina prinese in mu reče: „Jutri bo tvoj god in te bojo gotovo domá vezali, zato pa tù imaš tri plehke, kot da bi tri dni na tlaki bil, da bote vsi domá ostali.“ Brte se prav ponižno zahvali, ter poprosi ključarico, mu vino na mizo pod jablano prinesti, da bi se tam na prostem zraku prej ohladil. Pa zvitemu tičku ni bilo toliko za ohlajenje mar, kot pa zato, da so tlačani, posebno pa njegovi trije protivniki vidili, kako da se mu dobro godí. Ko svoj poliček popije, gre k tlačanom, vzame iz torbice svoj kruh, in ga podari tistemu možu, ki ga je zjutraj miloval, kolač pa med dekleta razdeli; na to potegne plehke iz žepa, ter jih svojim protivnikom pomolí rekši: „Glejte! tako se zná „razentêr“ obnašati, da dovelj jesti in piti dobí, in da v enem dnevu za tri dni tlake opravi. Zapišite si toraj dobro za ušesa, da bote drugi pot ptujega človeka bolj ceniti znali. Z Bogom!“ še pristavi in gre domú. Ko tjè dospe in svojim tri plehke pokaže, je mati bolj bila vesela, kot kraljica Izabela, ko ji je Krištof Ameriko staknil; od veselja jokaje si s prepasom solzice briše. (Prijatli se krohotajo, da jim tejo želodeci popokati.)

Do tle je vse dobro bilo — al pride nedelja, grajšak se k farni cerkvi k maši pripelje, kjer tudi Brteta najde, se mu približa in mu zašepeta, da ima po maši par besed ž njim govoriti. Brte se prikimaje pomuza. Ko po maši skupaj prideta, zareži grajšak: „Ti pošteni človek! kadaj si ti breskve *ψ*. odrajtal?“ Brte: „Njemu nikdar ne, njegovi ženi pa v pondeljek“. Grajšak: „Ni res! sem bil v četrtek v mestu, pa v Kandii niso hotli nič od breskev znati; kam tedaj si jih djal?“ Brte: „Gospod žlahni! naj blagovolijo me poslušati. Starši so me, kakor sem jim v pondeljek povedal, za tisti dan največ zato na tlako poslali, ker je moj brat drva v mesto peljal. Vi me barate: zakaj da jez nisem z vozom v mesto šel; odgovorim, da se v študentovski obleki kaj takega ne pristije, pa tudi v kmečki ne, ker sem v mestu kot parsk groš poznan. K temu se Vi tako nenavadno smejate, da jez, ki se ne le samo teoretično, temuč tudi praktično na smejanje zastopim, si pri tisti priči mislim, da Vaš smeh nič dobrega ne pomeni. Na to me saboj v Ljubno vzamete, mi velite dve majoliki najboljšega vina natočiti, ki ga pa le pokušate, mene pa na vso moč piti silite; mislim, da sem sicer Vam praktično pokazal, da sem pod trto rojen, pa prepričal sem se pozneje, da ste me nalašč upijaniti hotli — in gospod žlahni! to po moji pameti ni dovelj praktike v ljubezni do svojega bližnjega imeti. Res, da ni bilo prav od mene, Vam reči, da bolj vino točiti kot pa latinsko slovnico umem, pa za tega voljo še nisem zaslužil, puhloglavec psovan biti. — Na vse zadnje, prosim, dobro pazite, na vse zadnje pa mi pismo podaste in rečete: „Tù noter so breskve — me umeš? Tù noter so breskve, pojdi in jih nesi v Kandijo itd. Zdaj se mi še le popolnoma razvedri, da me za norca tjè pošiljate, da bi me tamkej znanci rogovali. Gospod žlahni! kde je pri takem vedenju Vaša veroznanska praktika bila? Pa vendar mislim si, da ste kdaj prigradbo brali od tistega Amerikanca, ki je sužnega k svojemu prijatlu z raki poslal, in ker smo tudi mi letos

v šoli se je učiti mogli, da me hočete skušati, če sem jo dobro v spominu ohranil?“

Grajšak: „Te prigodbe nisem svoje žive dni slišal, toraj povej mi jo, če ni predolga.“ Brte jo pove pristavši: „Ker ste rekli, da so v listu breskve, si družega nisem misliti mogel, kakor da mi je pa tiste v pletenici Vaše blago srce za popotnico namenilo. To je bil vzrok, da se dvakrat na potu oddahnem in obakrat dvajnostico breskev stricu želodcu v dalje uredovanje pošljem, ostalih šestnajst pa še svojemu bližnjemu podarim, in nadjam se, da sem jim s tem dovolj praktično dokazal, da se je latinska slovnica pri meni prav tako v krv in meso spremenila, kot tiste breskve, ki sem jih vžil, da pa tudi kršanski nauk praktično v mojem srcu kraljuje, Vam mora že to svedočiti, da jih nisem sam po goltancu pogнал, ampak najlepše bližnjemu podaril — in se tako na vsako plat „puhoglavstva“ rešil. Ne vzemite mi pa za zlo, če sklenem rekši, da ste pri tej celi homatii na vse zadnje le vi sami „teoretikar“ ostali, kajti misliti ste si vendar mogli, da *ψ*. še sanjal ni, da bi mu študent iz Ljubna pletenico breskev prinesti hotel, in toraj bi mu bili lahko djali, da je zastran njih se kaka pomota zgodila, in mu jih pa vale drugi dan zvrhom pletenico, — pa ne spet po kakem študentu — „praktično“ poslali, in tako bi bilo že vse lepo poravnano. Gospod žlahni, to je moj zagovor, ki ga noben „praktikar“ ovreči ne more“. — Na to si grajšak z roko v lase plane, in nekoliko nevoljen, nekoliko pa tudi britkosti prevzet Brtetu veli: „Tiček! speljal si me ta pot na led, pa nikdar več me ne boš. Oh! pač imajo prav, ki trdijo, da z zlodjem in pa z študentom se ni pečati“.

Tako le je breskvina prigodba končana. Da pa tudi jez svojo nalogo popolnoma izdelam, vam povem, da se je v podgorju o tej prigodbi kdaj čuda govorilo, in se še tudi zdaj sèm ter tjè govori, zraven pa tudi, da živa duša ne vé, da je zvití Brte glavna oseba te kmečke veselice bil. — Brte pa je tudi o svojem času šole srečno dovršil, je postal to, kar je, in svoje prijatle prav tako visoko cení, kot jaz vas. Bog nas živi, prijatli, in slava pesniku, ki jo je že v sivi dobi zakročil: „Ecce quam bonum et quam jucundum habitare fratres in unum!“

Ratis.

Dopisi.

Iz Celja. † — Iz mnogih krajev naše lepe domovine se slišijo žalostne novice, da je sneg in mraz v velikem tednu našim ljubim goricam, polju in sadunosnikom jako škodoval. Res je, da je slana marsiktero rozgvicico na žlahnih trticah posmodila in marsiktero ravno tačas cveteče drevo že obrala in oropala ga sladkega sadja; tudi, da je sneg na njivah sèm ter tjè pšenico in rež tako potlačil in pomandral, da se še zdaj tù pa tam ni popolnoma iz svoje posteljce mogla vzdigniti, pa sta vendar strah in skrb ljudém več viditi dala in škodo večo jim delala kot je v resnici. Prašal sem že več mož iz raznih krajev, kako je s trto in sadjem; al vsaki mi je tolažljivo zagotavljal in djal, da ni tako huda, kot se je v začetku govorilo. Če kaj hujšega ne pride, bomo še imeli precej in dobrega vinca, tudi sadja, posebno pa jabelk. — Al bolj, kakor slana trto in drevje, je neka druga slana srca naših rodoljubov poparila, slišati, da je naš vrli poslanec v deželni zbor, gosp. Jožef Wolf iz sv. Petra v savinski dolini, se časti odrekel, nadalje poslanec biti. Skrb, pravega in vrlega moža najti, ki bi imel za narod svoj in nja pravice uneto srce, in poslanca ga izvoliti, sedaj vse rodoljube navdaja. Gospoda kakor kmeta to jako skrbi, in večkrat sem slišal jih pogovarjati se o tej reči in skoraj vsakega svetovati, naj bi umnega, za narod svoj unetega in pravičnega moža, gospoda doktorja Razlag-a izvolili in njega kot zastopnika kmetijskih občin krog Celja v deželni zbor poslali. Slovenci! 8.

dan maja se bliža, — važen dan za nas in za naš narod! Bratje, ne spite, da se pozneje ne bote kèsali! — Včeraj smo imeli v gosp. Balantovi gostivnici „pri zamorcu“ drugo „besedo s plesom“. Sošlo se je precej družbeuikov, posebno pa kmetov iz raznih celjskih okolic, tudi lepi venček rodoljubnih gospá in gospodičin, in veselje je bilo popolnoma. Posebno dobro obnašali in držali so se naši po pridnem gospodu Tribnik-u v tako kratkem času tako vrlo izurjeni pevci. Slava jim! Slava čitavnici! — Prihodnjič kaj več.

Iz Proseka v tržaški okolici 21. aprila. Neko veselo gibanje se je začelo pri nas s žvepljenjem trt. Vse se je pridno poprijelo tega važnega dela; celó ženske in otroci so pomagali. Hvala gospodu mestnemu županu, ki so k temu veliko pripomogli, da so iz mestne denarnice žvepla kupili in med tukajšne prebivavce ga delili, sicer bi bili vsi nauki in vse skušnje zastonj. Zavoljo slabe letine in malo zaslužka nas nadloge tarejo, in ne bi si bili mogli žvepla kupiti, ker nam še potrebnega živeža primanjkuje. V ponedeljek 14. aprila nas je velika nesreča zadela; sneg je šel in strašna burja je tako pihala, da nam je več ko polovico prihodnjega grozdja pokončala; v četrtek 17. aprila zjutraj je pa slana tako požgala, da ni na trti nič zelenega pustila. Bog se nas usmili!
Janez Nabergoj, kmet.

Iz ložke doline na Notranjskem 23. aprila. Tudi nas je jako razveselila novica, da naše narodne pravice čedalje bolj obveljujejo v cesarskih kancelijah. Toliko več pa znamo mi ceniti slovensko pisavo po uradnijah, ker smo že vživali to dobroto leta 1848 in 1849, ko se je pri prejšni sodnii v Šneperku sploh slovensko pisalo. Tožbe, pravde, prošnje za vpis (intabuliranje) in druge take reči so bile slovensko zapisane (protokolirane); tudi so pisali razne pisma, kakor: kupne, izročivne, ženitvanske, dolžne itd. čisto po slovensko; vse vloge slovenske pa so bile tudi v domačem jeziku rešene. Ravno tako so se v zemljišnih ali gruntnih bukvah dolgovi po slovensko vpisovali ali vtabulirali. Resnico tega pričajo zemljišne bukve v ložki okrajni sodnii, pa tudi še mnoge druge pisma iz tistega časa, ktere imajo naši kmetje v rokah. Jez sam sem uredoval zemljišne bukve v Šneperku slovensko, ako sem jih slovensko pisane sprejel. Tudi gosp. Cigale, predstavljavec državnega zakonika, mi bo rad potrdil, da je v sodnii šneperski v imenovanih letih bila pisava sploh slovenska, ker on je imel dosti naših slovenskih kupnih in izročilnih pisem za nemško prestavo v rokah, ktere so mu o konkurznih zadevah šneperske grajšine od c. k. deželne sodnije na Dunaj od naših kmetov došle. On more tudi spričati, da so bile one pisma razumljivo pisane; pa tudi smem reči, da so jih ljudje z veseljem brali. Hvala onim gosp. uradnikom, ki so se takrat tako hitro slovenskega pisanja poprijeli; žali Bog, da je gosp. Čelešnik, bivši sodnik v Šneperku, vès unet za pravice našega naroda v kancelijah, prezgodaj umrl, in da ni dočakal današnjega časa, ko so se našem jeziku v uradnijah vrata odprle. Dva za slovenščino uneta uradnika bivše sodnije v Šneperku še živita, ki bota pokazala, da je vse „thunlich“ in „möglich“, ako le hočeš. Leta 1850 se je pa po vikšem povelju slovenska pisava iz šneperske sodnije zopet odpravila in kraljevala je na slovenski zemlji dosihmal le nemščina v pismih. S tem sem hotel dokazati, da je slovenski jezik že zdaj popolnoma ugoden za kancelije; že takrat, leta 1848 in 1849, so bile slovenske pisma lahko umevne, jezik je gladko tekkel. Koliko bi se bile pa do sedanjega časa še zboljšale, ako bi se bilo zmiraj slovensko uredovalo in pisalo, to dokazovati, bilo bi vodo v morje nositi. Da bi pa naše gosp. notarje opominjal, naj izdelujejo našim ljudem pisma v njih domačem jeziku, tega pa menda ni treba; saj oni sami spoznavajo živo potrebo, da domačim ljudem se morajo pisma po domače delati, ker oni so možje ljudstva in delajo za ljudstvo. Če je pa pri nas kakošen notar, ki ne zná po domače pisem delati, ni

ugoden za naše kraje; za-nj in za nas bo bolje, ako se preseli kam drugam, kjer more izhajati s samo nemščino.

Iz Černomlja na sv. Jurja dan. — Predvčeranjem (v torek) popoldne ob eni je strela udarila na polji med 3 ženske, eno je do smrti ubila, drugi je desno oko izbila, tretjo pa na križu obrsnila, da je življenje njuno v veliki nevarnosti.

Iz Postojne 22. apr. Č. (Nekaj iz jame.) Pretečeno leto 1861 je 1197 ptujcov našo jamo ogledavalo, brez tiste množice, ki so nam jo hlaponi po železnici k slovesnosti na binkoštni pondeljek pripeljali. — Od lanske slovesnosti ne omenim drugega, kakor da so stroški za-njo v vsem skupaj znesli čez 1000 gold., da je čez 10.000 lučic podzemeljsko temo razsvitljevalo, in da ste dve muziki z lepimi glasovi srca pod zemljo razveseljevale. Lepoto naravnih čudežev v jami pa si more le tisti misliti, kteri jih je z lastnimi očmi sam vidil. — Spominske bukve, v ktere se vsi obiskavci jame med letom zapisujejo, kažejo, da so bili pretečeno leto v jami gosti iz vseh dežel avstrijske države, potem prebivavci iz Anglije, Bavarije, Belgije, Cejlona, Francozkega, Grške, Hamburga, Hanovera, Hesije, Holštejnije, Indije, Irije, Kalifornije, Kine, Lombardije, Meklenburškega, Nizozemlje, Oldenburškega, Piemonta, Portugalskega, Predgorja dobrega upanja, Prusije, Rimskega, Rusije, Saksonije, Škocije, Švajce, Švedije, Virtemberškega, zedinjenih držav severno-amerikanskih itd. Med temi se nahajajo imena visocih stanov, imenitnih in učenih mož, pa tudi prostih ljudi.

Iz Kranja 26. aprila. † Malokrat se oglasi kdo iz našega mestica, da bi svetu povedal, kakošna je kaj pri nas. Mislite morebiti, da spimo. Al ni taka. Kar spet gosp. Konrad Lokar župani, zgodilo se je pri nas za mesto toliko koristnega, da ponosno rečemo, da morebiti nikjer toliko v kratkem času. Velika nadloga našega na visokem skalovju stoječega mestica bila je od nekdanj pomanjkanje vode. Poslednje leta ste se napravile sicer dve šterni, al čeravno ste velika dobrota našem mestu, vendar za kako nesrečo ognja, za napajanje živine itd. niste nikakor zadostne bile. Zdaj pa imamo vode, da v nekoliko urah bi stalo celo mesto v vodi, ako bi jo spustili po ulicah mestnih. Tista mašina, ki jo je pred sto leti naredil slavni pater Gruber (kakor iz starih zapisnikov vidimo, so bolj premožne hiše darovale vsaka po 100 gold. za to napravo), in ktera iz Save vodo podaja v mesto, bila je tako pokvarjena, da je treba bilo poprave. Umna glava je nasvetovala, naj se napravi celó nova in veliko bolj trdna mašina, — in tako se je tudi zgodilo, — imamo sedaj novo mašino, ki v eni uri 480 škafov vode iz Save v mesto s tako lahkoto tira, da je veselje viditi. Peljala se bo ta voda v 4 štirne, pa cevi so tako napeljane, da še na dveh drugih krajih se bojo lahko naredile, ako bo treba. Mašina in cevi iz vlittega železa so bile po osnovi gosp. Matija Gojner-a, zvedenega mašinista v Ruardovih fužinah na Savi, rojenega Štajarca, v grof Kristalnikovi livnici pri sv. Janezu na Korškem za kakih 1700 gold. narejene, vse drugo delo pa bo še kakih 400 gold. stroškov prizadjalo. Ker pa prejšne svinčene cevi tehtajo kakih 60 do 70 centov in je svinec posebno dobre baže, se bo iz tega toliko skupilo, da ostali stroški ne bojo preveliki, dobrota za mesto pa je tolika, da bi Kranjci prav storili, ako v zahvalo gosp. županu in vsem tistim, ki so pripomogli k tej neprecenljivi napravi, obhajali slovesen dan takrat, kadar bo celo delo gotovo. Le nektore kršence nek niso prav zadovoljne, da se jim škafor na šterni tako hitro napolne, ker imajo premalo časa — za čenče in kvante. — Drugo, kar se našem mesticu v materijalni in dušni prid dela, je to, da prihodnje leto bomo že imeli vse 4 šole nižje gimnazije ali, kakor so nekdanj rekli, 4 latinske šole; že se namreč priprave delajo, da se bo naša šola tako razširila, da se bote dozidale še dve sobi, vsaka tolikšna, da bopo 70 učencov prostor imelo. Nedavnej so bili

pri nas preč. gospod deželni poglavar in obljubili, da bojo, kar se bo le dalo, pomagali, da se mestu olajša naprava gimnazije. Ako pomislimo, koliko se naši starši s tem denarja prihranijo, da imajo lahko skozi 4 šole svoje sinove domá, in koliko je celi gorenški strani zdaj lože, svoje fante v šoli imeti, to pa spet marsikak goldinar leto in dan privabi našemu mestu, bomo radi spoznali, kolikšen korak smo storili tudi v tem naprej. Ako pridenemo vsemu temu še, da se je tudi naš tlak že veliko in lepo popravil in se čedijo tudi hiše celó v zakotnih ulicah, je jasno kot beli dan, da Kranjci nismo zaspanci o materijalnem pridu našega mesta. — Le dveh reči nam še manjka, ki bi nam bile potrebne, — al saj tudi Rim ni bil v enem dnevu zidan, — namreč več svetlobe in več sence. Kako to? Svetlobe ponoči, ker imamo po mestu premalo svitilnic; hotli smo jih od ljubljanskega mesta kupiti, pa Ljubljancje ste preveč trdi in napenjate ceno previsoko; — sence pa podnevi, ker to je odnekdaj pavova noga našemu prijaznemu mesticu, da nima sprehajališča, da bi človeka sonce ne prepekalo. — Kako pa: ali se zavedamo kaj tistih pravic, ki jih je vsem avstrijskim narodom prinesla ustava? Ali se zavedamo, da v šolah in kancelijah ne sme narod naš več pankrt biti, ki le z duri ima svoje mesto? O tem bi mogel pač marsikako bridko povedati, — al raji molčim, ker upam, da mala pešica ljudi, ki zoper četrto zapoved Božjo zatajuje svojo lastno mater, mile svoje matere ne bo dolgo več po glavi tepla. Na čelu duhovščine stoji tehant, kterega blago srce bije za svoj narod, na čelu mestjanov pa župan, kteri vé, da Kranj nima zastonj svojega slovenskega imena; tudi v ces. uradni imamo vrla možaka, ktera spoznavata, kaj ustavni čas trja od vradnikov. Tudi med mestjani in mestjankami našimi nahajamo domoljubne srca, ktere navdaja duh Prešernov, ki čuje nad Kranjem, da se ne bo vlegla na-nj slana tiste „kulture“, ktera zamorjuje domačo omiko na domači poti. Sicer pa je pri nas vse mirno in ni dosti preprirov, ker — kdor hoče biti „šalobarda fran-kobrodská“, ga poznamo, zamurcov pa nočemo umivati.

Iz Ljubljane. V saboto je bil zbor mestnega odbora, za kterega ste stale na dnevnem redu le dve reči: pretres novih izvoljencov v mestni odbor in pa volitev 5 odsekov za magistratne in odborove opravila. Al prišlo je še več družih reči umes, izmed kterih je ena napravila nenavadno šumno sejo.

Gosp. župan Ambrož je naprej zboru naznanil, da sl. deželno poglavarstvo je spolnilo željo odborovo, da mestni zbor sam si vprihodnje izvoljuje učitelje za mestno šolo Št. Jakobško, ker jih tudi mesto samo plačuje. Naznanilo spoznane samostojnosti mestne je bilo zadovoljno sprejeto.

Potem je prišlo na vrsto potrjevanje novih mestnih odbornikov. Bili so vsi potrjeni; v 3. in 2. razredu izvoljeni brez opazke, v 1. razredu izvoljena pa po nekolikem razmotrevanju vprasanja: ali taki volivci, ki niso prišli k prvi volitvi, imajo pravico priti k drugi volitvi. — Za tem so bile volitve v posamesne odseke. Preden pa se te volitve začuejo, gospod župan nasvetuje, naj se zahvalnice pošljejo prejšnim odbornikom gg. dr. Kavčiču, prof. Poklukarju, Tertniku in Freyberger-u; zbor je enoglasno potrdil županov predlog.

Po vsem tem gosp. župan naznanuje, da bi rad zboru nekaj razodel, kar zadeva važno reč, po kteri bi se mestni kasi vsako leto prihranilo kakih 5000 goldinarjev, ki jih ona ljubljanski bolnišnici plačuje za svoje revne bolnike vrh tega, da prebivavce ljubljanskega mesta zadevajo vse tiste deželne naklade kakor prebivavce po deželi in ljublj. gospodar tudi še za svojega posla za prvih 14 dni plačilo v bolnišnico odrajuje. Gospod župan si je veliko prizadjal iz starih in novih pisem dokazati, da to plačevanje iz mestne kase nikakor ni pravično in da bi prav bilo, ako se v tem smislu pošlje pismo na deželni odbor in po njem v deželni zbor, da se ondi pravica rzsodi in

mestni kasi odvrne ta naloga. Zbor je hvaležno sprejel to sporočilo in gosp. županu po kratkem razgovoru pooblastenje dal, to prošnje pismo, ko bode v magistratnem zboru še enkrat brano, deželnemu odboru predložiti.

Dosihmal je šlo vse mirno. Al sedaj se je začela viharna seja, ktero obširno popisati nam prostora manjka; dali bomo tedaj le poglavitne črtice. Bila je namreč pravda zato, ali naj bi se tukajšnjemu ključavničarju g. Vollmer-ju izplačalo 500 gold. za pot v London k razstavi ali ne. Ko je gosp. dr. Čuber, kot poročnik dnarstvenega odseka, zboru naznanil, da nobenega zadržka ni za izplačanje omenjenih 500 gold., je gosp. Šventner bral dokazovanje, da bi veliko več dobička bilo za mesto, ako bi se teh 500 gld. obrnilo za nedeljsko rokodeljsko šolo; g. dr. Schöppel misli, da šola in pa razstava londonska je dvoje; kakor za to, se tudi za uno ob svojem času zná kaj storiti; sedaj je le beseda za London. Na to se gosp. dr. Ahačič oglasi in praša: kako je to, da se zboru danes ta reč predlaga, ker ne stoji v vrsti za dandanašnji zbor napovedanih predmetov? Ako se tej reči tako mudí, naj gosp. referent razloži, zakaj se ji mudí. Na to odgovorí gosp. župan, da silnost le v tem obstoji, da gosp. Heiman in kupčijska zbornica sta magistratu 16. t. m. pisala, naj mestna duarnica plača tistih 500 gold. za Vollmer-ja, — magistrat pa ne plača, preden ni pooblasten po mestnem zboru. Na to poprime dr. Bleiweis besedo in pravi, da v tem razlogu ne najde nikakoršne sile, in to toliko manj, ker po oklicu gosp. prof. Arnstein-a, cesarskega avstrijskega uda londonske razstave, bo najbolji čas razstavo ogledati še le poslednje dni junija, pa bo časa še dovolj menda celó to leto, ker tako dolgo bo brž ko ne razstava trpela; kje je tedaj — vpraša — potem takem tolika sila za danes? Gospod dr. Ahačič potem nasvetuje, naj se ta reč odloži in v prihodnji seji na dnevni red postavi. Gosp. Horak dokazuje, da je teh 500 gold. zavrženih, ker čisto nobenega dobička ne vidi o tem poslanstvu, zoper ktero je 150 tukajšnjih obrtnikov in rokodelcev protestiralo, kterih beseda ima tudi svojo veljavo. — Ko so ti trije odborniki končali svoje govore, se je oglasila tem predlogom nasprotna stranka in sedaj se je začela pravda tako viharna od obéh strani, da predsednik ni skor mogel parlamentarnega reda vzdržati. Odlogu nasprotna stranka je poslala gospode: dr. Recher-ja, dr. Schöppel-na, Brolich-a, Lukman-a in še druge v pravdo, ki pa so v eno mer le to trdili, da, kar je pred že dvakrat sklenjeno bilo, se nikakor več ne more ovreči; družega niso vedili povedati. Al dr. Ahačič, dr. Bleiweis in Horak, ki so kot govorniki za odlog v tem navskrižnem ognju stali, se niso dali po takem slabem protigovoru v kozji rog ugnati; dr. Ahačič trja, naj se bereta zapisnika tistih sej, na ktero se opira nasprotna stranka. Zapisnika se bereta, in sedaj se še bolj kaže, da je prejšni zbor v drugi seji sam zavrgel, kar je sklenil v prvi, ker je gosp. Heiman prišel s „silnim predlogom“ (Dringlichkeitsantrag), zoper kterega se je pa že takrat dr. Orel ustavljal. Toliko bolj pa je imel zdaj dr. Bleiweis pravico podpirati dr. Ahačičev nasvet za odlog, ker mu je iz zapisnika očitno bilo, da za volitev londonskega poslanca po silnem Heiman-ovem predlogu izvoljeni odbor se ni držal vodil, ki so določeni bili v razpisu konkursa, namreč da obrtnik ali rokodelec, ki naj se na mestne stroške v London pošlje, mora biti umen pa nepremožen (bolj reven, unbemittelt) mož in tak, ki bo to, kar bo tam zvedil, tudi v stanu, v domovini naši zaploditi. Tak reven mož pa g. Vollmer ni: on ima „protokolirano firmo“, ima veliko založišče blaga in okoli 20 delavcov v svoji fabriki. Za takega veljá pred svetom, in v svojih pismih, ki jih je razposlal po deželi, se ponaša tudi za takega velikega obrtnika. Govorniki za odlog (Vertagung) nočejo na vrat na nos prekucniti sklepa prejšnega mestnega odbora, da naj se pošlje kdo v London, —

čeravno je očitno kot beli dan, da je ta dnar v naših okoljshinah le potrata in za potrate nima pičla mestna kasa dnarja — ampak oni hočejo le edino to braniti, da se mora rešpektirati konkursni razpis in če se že kdo pošlje, naj se pošlje tak, kakor ga razpis določuje. „Hic Rhodus, hic salta!“ Prečudno je bilo iz prebranih zapisnikov in iz zapisnikov kupčijske zbornice slišati, da v vseh teh zadevah je gosp. Heiman zmiraj imel kak „Dringlichkeitsantrag“ pripravljen, in da v prvem zboru kupčijske zbornice je zoper sklep mestnega odbora in kupčijske zbornice kakor „deus ex machina“ on sam brez izvoljenega odbora nasvetovavec bil: kdo naj se pošlje v London! Gospod Blaznik je zatega voljo v tisti seji se že zelo začudil, kako je to? — in dobil je prazen odgovor. 500 gold. je veliko dnarja za malo premožno mestno kaso, ktera ima še sto potrebnih reči storiti, in živa resnica je, da pri nas, ako hočemo rokodelstvu in obrtništvu na noge pomagati, moramo s šolami začeti, ne pa kakor tista žaba v basni se napenjati, ki je hotla biti volu podobna v velikosti. Če pošljejo Dunajčanje obrtnike v London, se mi nikakor ne moremo meriti z njimi, kateri imajo veliko realko, tehniko itd. Naš dnar se mora za realko in rokodelske šole na kupiček spravljati, ne pa, da bi ga trosili le za to, da bi kdo za 14 dni po svetu romal. Dobro znano je tudi, da bojo iz Kranjskega šli na svoje stroške taki možaki v London, ki bojo prinesli res kaj koristnega seboj. Vse to bi se moglo dobro dobro pomisliti, in če je že tudi večina za to poslanstvo, naj saj s tem zadovoljna bo, da ima gotovo zmago v zboru; al tega naj ne zahteva, da bi vsi drugi molčali, kateri imajo tudi pravico odkritosrečno povedati, kar oni mislijo v prid mestu. Konec viharne seje je bil, da ni bilo nič sklenjeno, in da je gosp. župan, omenivši, da mora proteste rešpektirati, današnji zbor razpustil z besedami §. 100 mestne občinske postave, ki pravi: „Če župan misli, da je kateri sklep zoper občinsko postavo ali sicer kako drugo postavo, ali pa občini v škodo, ima dolžnost, ustaviti dovršenje tega sklepa“ itd. Kaj bo dalje, ne vemo.

— Ker je strelišče zelo zadolženo in je unidan — kakor pravijo, le v varstvo pahišja — zarubil nekdo vse premakljivo blago, je bilo v nedeljo posvetovanje delničarjev (akcijonerjev), kako bi se rešilo strelišče, da ne bi prišlo na kant. Sklenjeno je bilo po večini glasov, naj bi se za 6 let ne plačevale obresti (interesi) delnicam, in sedaj se bojo vsi deležniki vprašali: ali dovolijo v to? Kakor koli bo, zmiraj je silna težava, ako s tem, kar družba zdaj dohodkov ima, si mora oskrbovati svoje navadne družtvine potrebe, razun tega pa plačevati še stare dolgove.

Iz Ljubljane. Kakor sem se nadjal, tako se je zgodilo. Veselim se, da se je pisavec pamfleta „Das Deutschthum in Krain“ na mojo brošuro: „Krain und das Deutschthum“ v „Triesterer“ tako „geistreich“ in „feingebildet“ oglasil, da svet zdaj še očitniše vidi, kako šnega zgovornika ima nemška kultura nad njim. Ker se ponašam s svojim stanom, kteremu doslej še nisem nikjer sramote delal, rečem omenjenemu dopisunu v „Triesterer“ št. 95, da imam še nekaj rožičkov (Schröpfköpfe) kot „Bader“ pripravljenih brez tistih, ktere sem mu že postavil; pijavk pa prosim „Triesterer“, mi še celi koš poslati, da mi jih ne zmanjka za vrtoglavne možgane pamfletistove. To je vès moj odgovor, in le to še dostavljam, da morda še ta teden bo v drugo treba natisniti moj „Krain und das Deutschthum“. Več mi čast ne pripušča odgovoriti, ker „mit verlarften journalistischen Wegelagerern“ will auch ein „Bader“ nicht streiten.

Franc Malavašič.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Jutri, 1. maja, se bo začel spet državni zbor, v kterem bojo prišle važne dnarne, davkovske in druge lesem spadajoče obravnave na vrsto. — „Wiener Zeitung“ potrjuje vsem Jugoslovanom prežalostno novico, da se je preuzvišeni škof diakovaški gg. Strossmajer odpovedal nadžupanstvu verovitiškemu; Njih Veličanstvo so namreč slavnega gospoda na lastno prošnjo njegovo te svetne časti odvezali in ob enem podžupana te županije g. Ladislava žl. Delimanića za nadžupana izvoliti blagovolili. Vzrok odpovedbe nam še ni znan. — Za gotovo se pripoveduje, ker se letos ni nobene vojske bati, da se bo naša armada zmanjšala in sicer za 20.000 vojakov in 8000 kónj. S tem se utegne kakih 6 milijonov gold. prihraniti za armado samo, še družih 6 milijonov pa s tem, da se bo tudi srebra toliko manj na Laškem potrebovala. — Minister vojaštva se pritožuje, da so letos toliko slabih, za vojaško službo nepopolnoma pripravnih rekrutov nabrali. — Spet se nahajajo ponarejeni bankovci po 10 gold., ki se lahko na tem spoznajo, da je papir debeleji in so črke zamazane. — Dunajska pošta je že zdaj 7000 gold. na hišo poštarja Kallaba vpisati dala za odškodovanje s pisem ukradenih mark. — Kmetijska družba v Lincu je unidan sklenila prošnjo poslati deželnemu odboru, naj se potegne za to, da se čas vojaške službe od 8 let zmanjša na 5 let, da se več delavnih rok pridobi kmetijstvu. — V doljni in gornji Avstrii pričakujejo toliko sadja, da malokterikat toliko; le gosenc je strašno veliko. — „Srbobran“ se boji po novicah dunajskih, da bi Vojvodina se ne ustanovila. — Kralj Viktor Emanuel, ki je 22. t. m. odrinil iz Turina, potuje z veliko slavo po svojih novih deželah. V Genovi je rekel, da ne bo vojske začel, ako je ne začne Avstrije. — Na veliki petek je Rim slavil sv. Očeta kot kralja svojega s tako osvečavo, da že veliko let take ni bilo; od leta 1859 pa ni nikoli več rimsko mesto o velikonočnih praznikih toliko gostov štelo kot letos. — 14. t. m. se je rekrutba v Srbii začela; kmetje z veseljem stopajo v vojaško službo in veliko njih celó prostovoljno. — Slavni filolog Hilferding v „Den-u“ trdi, da pravi čas za obhajanje tisučletnice, kar sta Ciril in Metud najdla in vpeljala slovanske (cirilske) pismenke, bi bilo leta 1866. — Turki so bili pri Dugi hudo tepeni. Piše se, da je Omer paša poslal knezu črnogorskemu pismo, v kterem mu ponuja mir in mu med drugim tudi zagotavlja, da bode Hercegovina samostojna. — Nauplia se je res podala; v dokaz, da kralj grški zaupa svojemu narodu, je 19. t. m. dovolil napravo narodne straže po izgledu belgiške in laške. — Če je res, kar se iz Amerike piše, pač že dolgo ni bilo tako strašnega boja, kakor je bila vojska 4. t. m. med armado severne in južne Amerike, — una je zgubila 20.000, ta 35.000 vojakov.

Povabilo.

Prihodnjo nedeljo, 4. maja bo beseda v čitavnici ljubljanski. Začetek ob pol osmih zvečer. Pričakujejo se predragi gosti iz Vipave.

Listnica vredništva. Gosp. Jos. Rott. v Gradini: „Novice“ in „Zg. Dan.“ se Vam odtod po redu pošiljajo; trajte jih od svoje pošte.

Kursi na Dunaji 29. aprila.

5% metaliki 71 fl. 80 kr. Ažijo srebra 29 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 84 fl. 75 kr. Cekini 6 fl. 15 kr.